

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

לד.

עין משפט נר מצוה

נא טו"ש ע"א ח"א סי'
תקפת ספיף 6:
נח ב מיי' צ"ג מהל'
שופר הל' 3 טו"ש ע'
ח"א סי' תקל ספיף 3:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואידך דרב מנא
מדשני קרא דבינויה:

גליון הש"ס

רש"י ר"ה ח"ק א' לאו
גידיה שוה בו' בלופר
מקצמו. עיין סוכה דף לא
ע"א רש"י ד"ה לא מקשין
ולע"י:

לעני רש"י

קומפלייני"א
קומפלייני"א.
קולות עצובים.
ריציוני"ר. לילל
(צילום קצרים).

רבינו חננאל

ולא נחברו הדבר כדברי
אחר מהן, והיו כל ישראל
כולן עושין זה וזה, דבריו
להו דתרווייהו תרועה היא,
ותרגו התם לעשות תש"ת
ותר"ת תש"ת שלש פעמים.
וכא' ר' אבהו ומצא עיירות
תוקעין תש"ת ואחרים
היו תוקעין תר"ת, ואע"פ
שגם שלשה שבחים תרועה
היא, ואחרים היו תוקעין
תש"ת, ודומה משמש
שעשו כך, שהיו
אומרים אם תש"ת הוא
האמת, הרי הפסיק בין
התש"ת השני, התר"ת
והתש"ת, ותיקן שיהו
עושין תש"ת תש"ת
תש"ת, וכן תר"ת תר"ת
תש"ת, וכן תש"ת תש"ת
תש"ת, ואמר א"ה מהן
ודאי עשינוהו בלי הפסקה
בניהן ואע"פ שכולם
תרועה הם, השלים ביניהם
שהיו הכל נהגין מנהג
אחד ולא תיראה חלוקה,
ואמר להן מכל מקום
נמצאו תקיעות זו אחר
זו בלי הפסק ביניהם.
ולפיכך נהגו הכל כמנהג
הזה לתקוע מיושב כמו
שתיקין ר' אבהו, ועליהן
מברך התקוע ברכת
התקיעה, ואע"פ שאינו
על סדר הברכות, וצבור
צריכין לתקוע על סדר
הברכות, מיהו ברכות אינן
מבטלות אותן התקיעות.
ופניו שכבר יצאו
הציבור ידי חובה, לפיכך
נהגו לתקוע במלכות
תש"ת, ובכרונות תר"ת
ובשפורות תש"ת, להודיע
והכל אחד הן, והכל
יצאו ידי חובה ולא
נשא ברבר ספק, והא
דאמר ר' יוסף שמע

תלמוד לומר וקעפס. והדר תרועה: שאין ס"ל שנית. שכבר אמר
ומקעמם תרועה ונסע ממנה פלוני כי הדר אמר ומקעמם תרועה
ונסע ממנה פלוני פשיטא דשנית היא: סהא תקיעה שניה לה. והכי
קאמר ומקעמם תקיעה שנית לתרועה: ה"ג ושלש תרועות נאמרו

זכרון תרועה והעברת
שופר תרועה יוס תרועה יהיה לכם
ושתי תקיעות לכל אחת ואחת מזנינו
למדין לר"ה שלש תרועות ושש
תקיעות שמים מדברי תורה ואחת
מדברי סופרים והעברת שופר תרועה
שצמון זכרון תרועה מד"מ יוס
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא
רבי שמואל בר נחמני אומר אחת
מד"מ ושמים מד"ס והעברת שופר
תרועה מד"מ שצמון זכרון תרועה
יוס תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא
בא מאי לתלמודו הוא בא ר"ה:
שמים מד"מ. מרי קראי דרוש למנינא
דקמני ואילי והעברת שופר תרועה
שצמון זכרון תרועה מד"מ כלומר
מכאן נלמדו שמים יוס תרועה יהיה
לכם לא תדרשה למנינא שהרי
לתלמודו הוא בא מופנה לג"ש שדרש
תרועה תרועה לג"ש אלא כמעשה
אמרוהו כדי להשוות מלכות וזכרונות
ושפורות לתקיעותיהן: רבי שמואל
בר נחמני אומר כו' מאי לתלמודו הוא
בא. בשלמא מד לג"ש אידך למאי:
לא משמע ליה. למדרש מנייה פשוטה
לפניה: דרך העברתו. למעט
הפכו ותקע צו כדלמך (לעיל דף כו.):
ניעבריה ציד. ואי לאו דהדר כמעשה
לא הוה משמע מעבירו לשון תקיעה:
מספקא ליה. ועד תרווייהו: ודלמא
גנוחי הוא. ואין לך לעשות תרועות
שצרים לפשוטה שלאחריה: ודלמא
ינוחי היא. ואין לנו שצרים וקא
מפקסי שצרים דקשריק דר' אבהו
דין תקיעה ראשונה לתרועה ואין
כלן פשוטה לפניה: צרישא גנוחי גנת.
גניחות ארוכות קומפלייני"א צלעז:
והדר מילני. רציוני"ר צלעז:

משע

שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן אחת מד"ת ושתיים מדברי סופרים והעברת שופר תרועה מד"ת שבתון
זכרון תרועה ויום תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא מאי לתלמודו הוא בא מיבעי א' ביום ולא בלילה
ואידך ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מביום הכפורים אי א' (ביום) הכפורים יליף נגמור נמי מיניה
לפשוטה לפניה ופשוטה לאחריה והעברת תעבירו לא משמע להו אלא מאי דרשי בהו והעברת כדרב מתנא
דאמר ר' רב מתנא והעברת דרך העברתו תעבירו דקאמר רחמנא נעבריה ביד ואידך דרב מתנא מדרשני
(א) בדיבוריה תעבירו ביד לא מצית אמרת דגמר עברה עברה ממשא כתיב הכא והעברת שופר
תרועה וכתוב התם ויצו משה ויעבירו קול במחנה מה להלן בקול אף
כאן בקול ולהאי תנא דמייתי לה ממדבר אי מה להלן חצוצרות אף כאן
חצוצרות ת"ל תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו א' אי זהו חג שהחדש
מתכסה בו הוי אומר זה ר"ה וקאמר רחמנא שופר יאתקין רבי אבהו
בקברי תקיעה שלשה שבירים תרועה תקיעה מה נפשך אי ילולי ליל לעביד
תקיעה תרועה ותקיעה ואי גנוחי גנת לעביד תקיעה שלשה שבירים
ותקיעה מספקא ליה אי גנוחי גנת אי ילולי ליל מתקף לה רב עיירא ודלמא ילולי הוה וקא מפסיק
שלשה שבירים בין תרועה לתקיעה דהדר עביד תקיעה תרועה ותקיעה מתקף לה רבינא
ודלמא גנוחי הוה וקא מפסקא תרועה בין שבירים לתקיעה דהדר עביד תש"ת אלא רבי אבהו
מאי אתקין אי גנוחי גנת הא עבדיה אי ילולי ליל הא עבדיה מספקא ליה דלמא גנת וילולי אי הכי
ליעבד נמי איפכא תקיעה תרועה שלשה שבירים ותקיעה דלמא ילולי וגנת סתמא דמילתא כי מטרע
באיניש מילתא ברישא גנת והדר ילולי: תקע בראשונה ומשך בשניה כשתים: אמר רבי יוחנן שמע
אתשע

א שאין תלמוד לומר צדש השביעי. דהא כמז לן צדמה מקומות
דיום הכפורים צדש השביעי הוא והכא יו"כ כמיז: והעברת.
פשוטה משמע העברת קול אחד: ציוה"כ טעבירו. הרי העברת
תחילה וסוף ותרועה כמיצא צינתיים: ומנין שלש של שלש. מנין

שאין ת"ל בחדש השביעי ומה ת"ל בחדש
השביעי שיהו כל תרועות החדש השביעי
זה כזה ומנין לשלש של שלש שלש ת"ל
והעברת שופר תרועה שבתון זכרון תרועה
יום תרועה יהיה לכם ומנין ליתן את האמור
של זה בזה ושל זה בזה ת"ל שביעי שביעי
לגזירה שוה הא כיצד שלש שהן תשע
שיעור תקיעה כתרועה שיעור תרועה
כשלשה שבירים האי תנא מעיקרא מייתי
לה בהיקישא והשתא מייתי לה בגזירה שוה
הכי קאמר א' אי לאו גזירה שוה הוה מייתינא
לה בהיקישא השתא דאתיא גזירה שוה
היקישא לא צריך והאי תנא מייתי לה בג"ש
ממדבר דתניא ותקעתם תרועה תקיעה
בפני עצמה ותרועה בפני עצמה אומר
תקיעה בפני עצמה ותרועה בפני עצמה או
אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא כשהוא
אומר ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא
תריעו הוי אומר תקיעה בפני עצמה
ותרועה בפני עצמה ומנין שפשוטה לפניה
ת"ל ותקעתם תרועה ומנין שפשוטה
לאחריה ת"ל תרועה יתקעו ר' ישמעאל בנו
של ר' יוחנן בן ברוקא אומר אינו צריך הרי
הוא אומר ותקעתם תרועה שנית שאין ת"ל
שנית ומה ת"ל שנית זה בנה אב שכל מקום
שנאמר תרועה תהא תקיעה שניה לה אין
לי אלא במדבר בר"ה מנין ת"ל תרועה
תרועה לגזירה שוה ושלש תרועות נאמרו
בר"ה שבתון זכרון תרועה יום תרועה
והעברת שופר תרועה ושתי תקיעות לכל
אחת ואחת מצינו למדין שלש תרועות ושש
תקיעות נאמרו בר"ה שתיים מדברי תורה
ואחת מדברי סופרים שבתון זכרון תרועה
והעברת שופר תרועה מדברי תורה יום
תרועה יהיה לכם לתלמודו הוא בא רבי

א אינו אלא תקיעה
ותרועה אחת היא.
מנא חמך נן ומל טע"ל
לכו (סוכה גז). ת"ל
תרועה יתקע. לומר
אחר תרועה יתקע (שם).
דרך העברתו. כדרך
שהלכו מעבירו כדלמא
צדמה מתיים (לעיל כו).
שהחדש מתכסה בו.
לחוקים, כגון שמרים לנני
מעביר ועבירם לנני מורת,
לפי שקטנה היא סמון
לחוקים (לעיל ח).
שהלכנו אינה נראית בעליל
לכל העולם דכתיב חדש
בכסה (סנהדרין יא).
שהלכנו מתכסה בו שאינה
נראית לכל אדם אלא
שמרים יושבי מורת
ועבירם לושבי מערב,
כדלמך (לעיל ב). עבירם
לארבע שעות מתכסה
סיכא (ביצה טו). הוי
אומר זה ר"ה. שגנת
ברלש חדש, אלל שלש תמים
צלמנע הדסס (סנהדרין
שם) דללו שלר י"ט ככר
מתמלס הצלננע מתקמט
ונראית לכל מקום (ביצה
שם). בכסה ליום חגנו,
כדלמך קל, מתקע מתקע
הצלננע שופר כשהוא
מתכסה ביום חגנו (שם).

(א) צ"מ סא. סנהדרין
מגן. (ב) [סוכה גז].
(ג) [ליל מנין]. (ד) [לעיל
כ.ו.]. (ה) [לעיל ח. ושי"ט].
(ו) [מכאן שייך עור לעני'
לג.]. (ז) [ע"פ שייך לנסן].
(ח) כ"פ ספיף: ולאחריה.

תורה אור השלם

1. והעברת שופר תרועה בחדש השביעי בעשור החדש ביום הכפורים תעבירו שופר ככל ארבעם: ויקרא כה ט
2. דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יקרה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: ויקרא כג כד
3. ובחדש השביעי באחד לחדש יקרא לכם קדש יקרה לכם מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יקרה לכם: במדבר כט א
4. ותקעתם תרועה וקשעו המחנות התינים קדמה: במדבר י ה
5. ובהקהיל את הקהל תתקעו ולא תריעה: במדבר י י
6. ותקעתם תרועה שנית וקשעו המחנות התינים תיקמה תרועה יתקעו למקשיטיהם: במדבר י י
7. ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואיש אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויקרא הקום מוקיבאי: במדבר לו ו
8. תקעו בחדש שופר בבסכה ליום חגנו: תהלים פ ד

מוסף רש"י

א אינו אלא תקיעה ותרועה אחת היא. מנא חמך נן ומל טע"ל לכו (סוכה גז). ת"ל תרועה יתקע. לומר אחר תרועה יתקע (שם). דרך העברתו. כדרך שהלכו מעבירו כדלמא צדמה מתיים (לעיל כו). שהחדש מתכסה בו. לחוקים, כגון שמרים לנני מעביר ועבירם לנני מורת, לפי שקטנה היא סמון לחוקים (לעיל ח). שהלכנו אינה נראית בעליל לכל העולם דכתיב חדש בכסה (סנהדרין יא). שהלכנו מתכסה בו שאינה נראית לכל אדם אלא שמרים יושבי מורת ועבירם לושבי מערב, כדלמך (לעיל ב). עבירם לארבע שעות מתכסה סיכא (ביצה טו). הוי אומר זה ר"ה. שגנת ברלש חדש, אלל שלש תמים צלמנע הדסס (סנהדרין שם) דללו שלר י"ט ככר מתמלס הצלננע מתקמט ונראית לכל מקום (ביצה שם). בכסה ליום חגנו, כדלמך קל, מתקע מתקע הצלננע שופר כשהוא מתכסה ביום חגנו (שם).